

*Дидактичні ігри
та вправи для
розвитку дрібної
моторики рук
і пальців*

Починати роботу з розвитку дрібної моторики потрібно з самого раннього віку. Вже в ранньому віці можна виконувати масаж пальчиків, впливаючи тим самим на активні зони, пов'язані з корою головного мозку. У віці до трьох-чотирьох років потрібно виконувати прості вправи, які супроводжуються віршованим текстом (наприклад "Сорока"), не забувати про розвиток елементарних навичок самообслуговування: застібання та розстібання гудзиків, зав'язування шнурків і т.д.

Головне - рівень складності завдань повинен відповідати віку. При виборі ігор і вправ необхідно враховувати можливості й інтереси дітей, (занадто прості, як і занадто важкі ігри та вправи не викликають у дітей інтересу. По мірі засвоєння програмового матеріалу гру можна ускладнювати, збільшивши кількість предметів для її проведення, змінивши (прискоривши) темп, замінивши наочний матеріал гри на словесний і тщо.

Завдання з розвитку дрібної моторики можуть бути включені в такі домашні справи, як:

- перемотування ниток;
- зав'язування і розв'язування вузликів;
- догляд за зрізаними і живими квітами;
- водні процедури, переливання води.

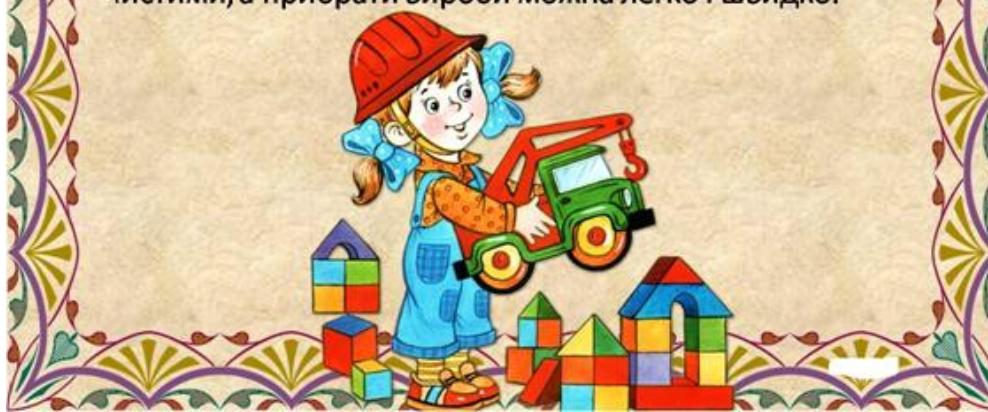

Можна запропонувати помити посуд, надавши в розпорядження дитини пластикові предмети, або випрати білизну (поясніть і покажіть попередньо всі процеси: змочування, намилювання, перетирання, полоскання, відтискання);

- складання розрізних картинок;
- ігри на базі конструктора ЛЕГО (або будь-якого іншого конструктора).

Гра на базі конструктора сприяє розвитку дрібної моторики, формування уявлень про кольори і форми та орієнтування у просторі. Переваги використання конструктора: з виробами з конструктора дитина може грati, обмачувати їх, не ризикуючи зіпсувати, тоді як малюнки, аплікації або фігурки з пластиліну не можуть бути придатні для організації гри;

при використанні конструктора у дитини виходять барвисті і привабливі вироби незалежно від наявних у нього навичок. Дитина вже відчуває почуття успіху; оскільки конструктор можна розташувати не тільки на столі, але і на підлозі на килимі, дитині під час заняття немає необхідності зберігати статичну сидячу позу, що особливо важливо для соматично ослаблених дітей; конструктор безпечний, у дитини руки залишаються чистими, а прибрати вироби можна легко і швидко.

Ігри з дрібними предметами

1. "Хто запам'ятає?"

Обладнання: коробочка з кольоровими паличками різної величини, зразки, намальовані на таблицях.

Зміст: дорослий показує дитині зразок 5-10 сек. Дитина повинна уважно його розглянути і запам'ятати, в якому порядку розміщені палички. Дорослий приирає таблицю, і дитина самостійно викладає з паличок малюнок, який він тільки що бачив. По закінченню роботи дитина звіряє малюнок зі зразком

2. "Чарівний куб"

Обладнання: "чарівний куб" - їх зараз продається безліч з різною тематикою (геометричні фігури, тварини, квіти, цифри тощо). Можна виготовити самим такий куб: взяти коробку у формі куба з щільного картону, підібрати фігурки з обраної тематики (наприклад, геометричні) приблизно одного розміру і зробити відповідні отвори в коробці. Все можна розфарбувати в різні кольори. На першому етапі треба показати дитині, що кожна фігурка попадає тільки в один отвір, а в інший - ні; потім спільно спробувати розкласти фігурки. І тільки потім можна надати дитині самій спробувати. І якщо не вийде, спробувати спочатку.

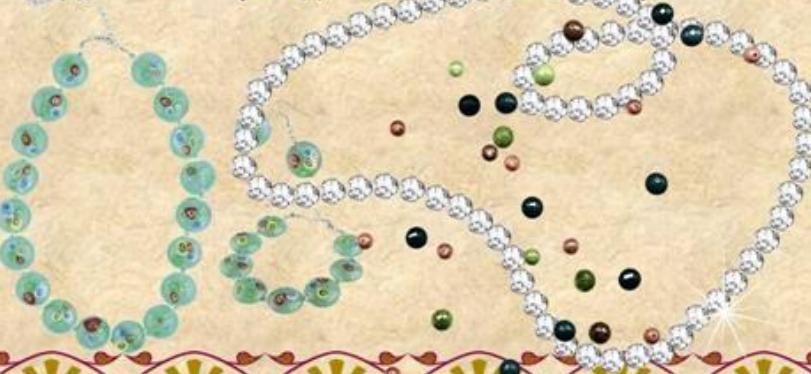

Робота з намистом

Відмінно розвиває руку різноманітне нанизування. Нанизувати можна все, що нанизується: гудзики, намисто, ріжки і макарони, сушку і тощо. Можна складати намисто з картонних кружечків, квадратиків, сердечок, листя дерев, у тому числі сухих ягід горобини.

Використовувані матеріали: намиста різної текстури, нитки, гудзики, макарони, сушку, шнурки та інші матеріали (залежить від фантазії).

Зміст: Дорослий розкладає на столі намистинки різного розміру, але одного кольору (або одного розміру, але різних кольорів або різних розмірів і різних кольорів). Пропонується самостійно зробити намисто, в яких чергуються великі і маленькі намистинки, або червоні і сині, або круглі і квадратні і т.п. При виконанні цього завдання важливо, щоб дитина не тільки правильно нанизувала нитку в отвори намистинок, але і дотримувалася певної послідовності нанизування намистинок. Можна запропонувати дитині самій придумати матеріал для нанизування і створення рисунок.

Малювання

У процесі малювання у дітей розвиваються не лише загальні уявлення, творчість, поглибується емоційне ставлення до дійсності, але і формуються елементарні графічні уміння, необхідні для розвитку ручної спрітності, освоєння письма. Малюючи, діти вчаться правильно поводитися з графічним матеріалом і освоюють різну образотворчу техніку, у них розвивається дрібна мускулатура рук. Малювати можна чорними та кольоровими олівцями, фломастером, крейдою, акварельними фарбами, гуашшю. Безумовно, малювання сприяє розвитку дрібних м'язів руки, зміцнює її. Але треба пам'ятати, що при навчанні малюванню й письму специфічні положення руки, олівця, зошита (аркуша паперу), прийомів проведення ліній.

Обладнання: фарби, олівці, воскові крейди або пастель, фломастери та інші матеріали, папір для малювання повинен бути різних форматів і відтінків. Необхідно також мати пензлі різних розмірів, губки для зафарбування великих просторів і т.д.

Зміст: Для початку добре використовувати:

1. обведення плоских фігур. Обводити можна все: дно склянки, перевернуте блюдце, власну долоню, плоску іграшку і т.д. Особливо підходять для цієї мети формочки для приготування кексів;

2. малювання по опорним точкам;
3. домальовування другої половини малюнка;
4. малюнок за зразком, не відриваючи руки від паперу.

Добре розвиває моторну спритність малювання орнаментів на аркушах в клітинку (графічні вправи) спочатку простим олівцем потім кольоровими. Виконувати такі вправи можна з 5 - 6 років. Діти з цікавістю займаються подібним малюванням Коли рука дитини трохи зміцніє, то малюнки в його виконанні стають охайнішими і красивішими.

Робота з папером і ножицями.

Виготовлення виробів з паперу також є одним із засобів розвитку дрібної мускулатури рук.) ця робота захоплює дошкільнят, сприяє розвитку уяви, конструктивного мислення. Робота з папером завершується певним результатом, щоб його досягти, потрібно оволодіти необхідними навичками, проявити волю, терпіння. Важливо, щоб діти відчували радість від самостійно виконаної роботи, відчули віру в свої сили і можливості. Цьому повинні сприяти і підібрані у відповідності з віком завдання, і заохочення дорослих.

